

Aanvullend onderzoek vleermuizen

In het kader van de Flora- en faunawet

Plangebied Dorpsstraat 22, Hendrik-Ido-Ambacht

Opsteller: F.A. van Meurs

Aanvullend onderzoek vleermuizen

In het kader van de Flora- en faunawet

Ondertitel	Plangebied Dorpsstraat 22, Hendrik-Ido-Ambacht
Opsteller(s)	F.A. van Meurs
Datum	15-12-2013
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20131212v01
Aantal pagina's	31
Opdrachtgever	Van Wijnen Projectontwikkeling West B.V.
Contactpersoon	M. Lodewijks
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Meurs, F.A. van, 2013. Aanvullend onderzoek vleermuizen. In het kader van de Flora- en faunawet. Plangebied Dorpsstraat 22, Hendrik-Ido-Ambacht. Rapportkenmerk ER20131212v01. Ecoresult, Dordrecht.

Ecoresult
Schipbeekstraat 148
3313 AS Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult 2013

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Onderzoeksvragen.....	3
1.3 Leeswijzer.....	3
2 Werkwijze	5
2.1 Werkstappen	5
2.2 Toelichting onderzoek	5
3 Omschrijving plangebied	7
4 Onderzoeksresultaten.....	9
4.1 Aanwezig.....	9
4.2 Functionaliteit plangebied	10
5 Activiteiten	13
5.1 Voorgenomen werkzaamheden.....	13
5.2 Nieuwe situatie	13
5.3 Wettelijk belang	13
6 Effectbeoordeling.....	15
6.1 Blijft de functionaliteit behouden.....	15
7 Toetsing.....	17
8 Conclusies en aanbevelingen.....	19
8.1 Conclusies.....	19
8.2 Aanbevelingen.....	19
9 Geraadpleegde bronnen	21
9.1 Literatuur.....	21
9.2 Internet.....	21
Bijlage 1 Toelichting Flora- en faunawet.....	23

1 Inleiding

In opdracht van Van Wijnen Projectontwikkeling West B.V. heeft Ecoresult een aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd in het plangebied Dorpsstraat 22, te Hendrik-Ido-Ambacht. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.

1.1 *Aanleiding*

Aanleiding voor het uitvoeren van het vleermuisonderzoek is de geplande sloop van de bebouwing op en de geplande kap van bomen binnen het plangebied. De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op vleermuizen. De Flora- en faunawet kan hierdoor worden overtreden. Op basis van de eerder in 2013 door Ecoresult uitgevoerde quickscan (Langstraat, 2013) zijn in het plangebied potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig. Derhalve diende aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd te worden.

1.2 *Onderzoeksvragen*

Voor het vleermuisonderzoek worden 6 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn vleermuizen aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het object of het gebied voor vleermuizen?
3. Welk wettelijk belang is er waardoor de activiteiten moeten worden uitgevoerd?
4. Wat is de omvang en staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populatie van de vleermuizen?
5. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?
6. Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage worden achtereenvolgens de werkwijze, het plangebied, de onderzoeksresultaten,

de activiteiten, de effectbeoordeling, toetsing aan de wet en afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

2 Werkwijze

2.1 *Werkstappen*

De onderzoeksvragen (hoofdstuk 1) voor het vleermuisonderzoek worden beantwoord op basis van 4 werkstappen:

1. Onderzoeken van de aan- of afwezigheid.
2. Bepalen en onderbouwen van het wettelijke belang van de activiteiten.
3. Bepalen van het schadelijke effect op de functionaliteit van de voortplantingsplaats of vaste rust- en verblijfplaats.
4. Bepalen van het schadelijke effect op de gunstige staat van instandhouding.

Deze aanpak is gebaseerd op de relevante soortenstandaards.

2.2 *Toelichting onderzoek*

Door voorliggend onderzoek zijn de volgende functies onderzocht:

- Winterverblijfplaats.
- Kraamverblijfplaats.
- Zomerverblijfplaats.
- Paarverblijfplaats en zwermplaats.
- Vliegroute.
- Foerageergebied.

De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door een ecoloog van Ecoresult met aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen. Daarbij is gebruik gemaakt van een batdetector, opnameapparatuur en zaklamp (resp. Petterson D 240x, Roland R-05 en Fenix TK41).

Het onderzoek is uitgevoerd onder de condities en methodiek van het meest actuele vleermuisprotocol. Zie tabel 1 voor de onderzoeksmomenten en weersomstandigheden.

Voor het vaststellen van aan- of afwezigheid van winterverblijfplaatsen bestaat in Nederland nog geen betrouwbare onderzoeksmethode. Gedrag en gebruik kunnen wel winterverblijfplaatsen indiceren.

Gedurende de veldonderzoeken is ook hier op gelet.

Het gebied waar onderzoek is verricht is groter dan het plangebied. Hierdoor is een goede effectbeoordeling mogelijk.

Er is voor het vleermuisonderzoek geen gebruik gemaakt van bestaande gegevens.

Veldbezoek	Datum	Moment	Onderzoeker	Wind	Temperatuur	Neerslag
1	10-06-13	Avond	L. Boon	2 NNW	12	0 mm
2	10-07-13	Ochtend	K. van Veen	3 N	16	0 mm
3	13-07-13	Avond	L. Boon	3 NNW	16	0 mm
4	01-09-13	Avond	L. Boon	3 W	14	0 mm
5	28-09-13	Middernacht	L. Boon	3 O	9	0 mm

Tabel 1 Onderzoeksmomenten en weersomstandigheden vleermuisonderzoek.

De effectbeoordeling (hoofdstuk 6) is gedaan aan de hand van de relevante stappenplannen beoordeling ruimtelijke ingrepen in het kader van de Flora- en faunawet.

3 Omschrijving plangebied

Het plangebied:

- Is gelegen aan de Dorpsstraat 22 te Hendrik Ido Ambacht, in de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht (zie afbeelding 1).
- Is deels bebouwd met een winkelpand.
- Het noordelijk deel is grotendeels geasfalteerd en in gebruik als parkeerterrein.
- Het zuidelijk en westelijk deel is ingericht als weiland. Er staan enkele schuurtjes, alsmede enige bomenrijen.
- Waterpartijen zijn in het plangebied afwezig.

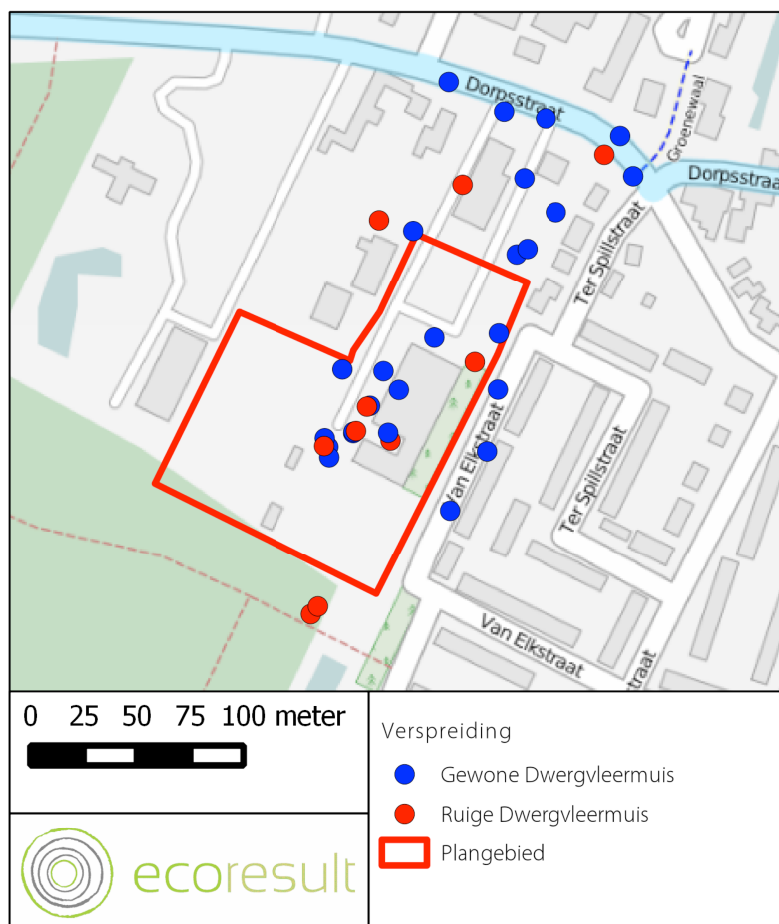
Afbeelding 1 Ligging en begrenzing plangebied. Kaartbron: Open Street Maps

4 Onderzoeksresultaten

4.1 Aanwezig

Gedurende vier van de vijf veldonderzoeken zijn vleermuizen waargenomen (tijdens veldbezoek 4, op 28 september werden geen vleermuizen waargenomen). Dit betroffen 2 vleermuissoorten:

- Gewone dwergvleermuis.
- Ruige dwergvleermuis.

Afbeelding 2: Verspreiding aangetroffen soorten. Kaartbron: Open Street Maps

4.1.1 Gewone dwergvleermuis

Gedurende vier veldbezoeken zijn gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Tijdens het laatste veldbezoek zijn geen gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Zie tabel 1. Toelichting:

- Het totaal aantal waarnemingen van deze soort binnen het plangebied is 12. Het totaal aantal waarnemingen van deze soort buiten het plangebied is 12.
- Het maximaal aantal dieren binnen het plangebied tegelijkertijd is 2. Dit betroffen een waarneming van 2 overvliegende en twee waarnemingen van 2 foeragerende dieren op 10 juni.
- Het plangebied fungeert – op grond van de onderzoeken – diffuus als vliegroute en foerageergebied.
- Gedurende het bezoek op 1 september werden vooral buiten het plangebied sociale activiteiten (roep, interactie tussen dieren) waargenomen. Deze interactie is gerelateerd aan de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen buiten het plangebied.
- Er is geen vaste rust- en verblijfplaats aanwezig binnen het plangebied.

4.1.2 Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is tijdens veldbezoek 2 (ochtendbezoek) en 4 (avondbezoek) waargenomen (resp. 10 juli en 1 september). Toelichting:

- Het totaal aantal waarnemingen van deze soort binnen het plangebied is 3. Het totaal aantal waarnemingen van deze soort buiten het plangebied is 7.
- Het maximaal aantal dieren tegelijkertijd is 1.
- De drie waarnemingen op 10 juli betroffen foeragerende exemplaren. Drie waarnemingen op 1 september betroffen foeragerende exemplaren, drie waarnemingen betroffen overvliegende exemplaren en één waarneming betrof sociaal gedrag.
- Het plangebied fungeert – op grond van de onderzoeken – diffuus als vliegroute en foerageergebied.
- Er is geen vaste rust- en verblijfplaats aanwezig binnen het plangebied.

4.2 *Functionaliteit plangebied*

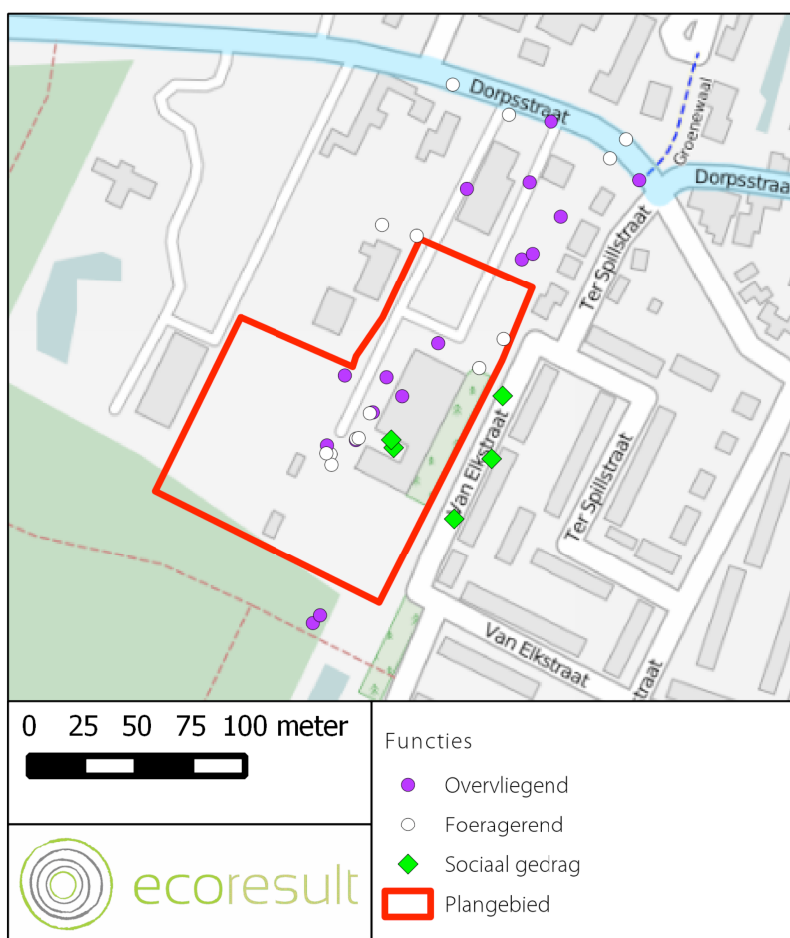
In het plangebied zijn 2 functies aangetroffen: foerageergebied en vliegroute. Vaste rust- en verblijfplaatsen (hoofdstuk 2) zijn in het plangebied niet aangetroffen.

4.2.1 Vliegroute

Binnen het plangebied is geen essentiële vliegroute aanwezig, evenmin vormt het essentieel deel van vliegroute. Dieren vliegen diffuus, zonder gebruik te maken van landschappelijke of lijnvormige elementen over het terrein. In de omgeving van het plangebied zijn vergelijkbare gebieden (watergangen, bosschages, beschutting) aanwezig, die dezelfde of zelfs een grotere functie vervullen als het plangebied.

4.2.2 Foerageergebied

Binnen het plangebied is foerageergebied aanwezig. Het vormt evenwel geen essentieel (deel van) foerageergebied. In de omgeving van het plangebied zijn vergelijkbare gebieden (watergangen, bossages, beschutting) aanwezig, die dezelfde of zelfs een grotere functie vervullen als het plangebied.

Afbeelding 3: Functionaliteit van plangebied voor vleermuizen. Kaartbron: Open Street Maps

5 Activiteiten

5.1 *Voorgenomen werkzaamheden*

Het plangebied wordt bouwrijp gemaakt. Het gebouw wordt gesloopt, het groen wordt gekapt en het overige terrein wordt geëgaliseerd.

5.2 *Nieuwe situatie*

Het plangebied zal bouwrijp gemaakt worden. Er zal nieuwbouw worden gepleegd. Gedetailleerde plannen zijn nog niet bekend.

5.3 *Wettelijk belang*

De activiteiten kunnen worden geplaatst onder de wettelijke belangen:

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (belang j).

6 Effectbeoordeling

Indien beschermde soort(en) zijn aangetroffen wordt in dit hoofdstuk voor deze soorten beoordeeld of schadelijke effecten door de activiteiten optreden.

6.1 *Blijft de functionaliteit behouden*

6.1.1 Vliegroute

Het plangebied vormt geen essentieel (onderdeel van een) vliegroute voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Schadelijke effecten door de geplande activiteiten op deze soorten worden dan ook niet voorzien.

6.1.2 Foerageergebied

Het plangebied vormt geen essentieel (onderdeel van een) foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Vergelijkbare of betere gebieden zijn in de directe omgeving ruim voorhanden. Schadelijke effecten door de geplande activiteiten op deze soorten worden dan ook niet voorzien.

7 Toetsing

Het plangebied maakt een niet-essentieel deel uit van een vliegroute en niet-essentieel deel uit van een foerageergebied van gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen. De voorgenomen werkzaamheden zorgen niet voor schadelijke effecten op deze functies. Hierdoor treedt wezenlijke verstoring op vaste rust- en verblijfplaatsen niet op. Derhalve wordt de Flora- en faunawet door de activiteiten niet overtreden. Mitigerende maatregelen voorafgaand aan de geplande activiteiten zijn ook niet noodzakelijk.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 *Conclusies*

In opdracht van Van Wijnen Projectontwikkeling West B.V. heeft Ecoresult een aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd in het plangebied genaamd Dorpsstraat22, te Hendrik-Ido-Ambacht. Aanleiding voor het uitvoeren van het vleermuisonderzoek is de voorgenomen sloop van de bebouwing en de kap van de bomen binnen het plangebied. De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op vleermuizen. De Flora- en faunawet kan hierdoor worden overtreden. De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door ecologen van Ecoresult met aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd onder de condities en methodiek van het meest actuele vleermuisprotocol. De onderzoeksresultaten:

- Er zijn in het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.
- Evenmin werd in het plangebied essentieel foerageergebied aangetroffen.
- Ook maakt het plangebied geen deel uit van een essentiële vliegroute.

De voorgenomen werkzaamheden zorgen niet voor schadelijke effecten op deze functies. Hierdoor treedt wezenlijke verstoring op vaste rust- en verblijfplaatsen niet op. Derhalve wordt de Flora- en faunawet door de activiteiten niet overtreden. Mitigerende maatregelen voorafgaand aan de geplande activiteiten zijn ook niet noodzakelijk.

8.2 *Aanbevelingen*

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel “inclusief bouwen voor vleermuizen en vogels, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met de wensen van vleermuizen en vogels in het nieuwe ontwerp. Anders gezegd: door inclusief te bouwen voor vleermuizen en vogels wordt bijvoorbeeld een (nieuw) gebouw of kunstwerk toegankelijk voor vleermuizen en vogels of blijft een potentiële vliegroute intact. Ecoresult kan u hierover adviseren en dit opnemen in het mitigatieplan en/of ontwerp voor de nieuwbouw.

9 Geraadpleegde bronnen

9.1 *Literatuur*

Langstraat, M., 2012. Ecologische quickscan beschermde planten, dieren en gebieden. Plangebied Dorpsstraat, gelegen in de gemeente Hendrik Ido Ambacht. Rapportnummer 20121026. Ecoresult, Dordrecht

9.2 *Internet*

Soortenstandaards

<http://www.hetInvloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/soortenstandaards>

Stappenplannen

<http://www.hetInvloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/informatie-voor-ecologisch-adviseurs/hoe-beoordelen-wij-uw-aanvraag>

Vleermuisprotocol 2013

<http://www.gegevensautoriteitnatuur.nl/items/vleermuisprotocol-2013-uitgebracht.aspx>

KNMI, Daggegevens van het weer in Nederland:

<http://knmi.nl/klimatologie/daggegevens/index.cgi?>

`day=document.forms[Invoer].day.value&month=document.forms[Invoer].month.value&year=document.forms[Invoer].year.value`

Bijlage 1 Toelichting Flora- en faunawet

Bron: <http://www.hetInvloket.nl>

Soortenbescherming door Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Ongeveer 500 van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen vallen onder de bescherming van deze wet. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig.

Voor wie

De Flora- en faunawet geldt voor iedereen in Nederland.

Wat is verboden

Gaat u bouwen, slopen, dempen, saneren, aanleggen of andere activiteiten voor ruimtelijke ontwikkeling uitvoeren? Dan moet u zich eerst afvragen of er beschermde inheemse soorten aanwezig zijn. Dan is de kans groot dat u te maken krijgt met onderstaande verboden. Het is verboden:

Beschermde inheemse plantensoorten:

- te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enig andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Beschermde inheemse diersoorten:

- te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- opzettelijk te verontrusten.

Van beschermde inheemse diersoorten:

- de nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- de eieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Welke soorten zijn beschermd

Er is veel informatie over soorten beschikbaar op internet. Hieronder staat een opsomming van informatie die u nodig heeft. U bepaalt zelf of u wel of niet met een beschermde soort te maken heeft.

- Soortendatabase

In deze database staat informatie over soorten die in Nederland in het wild voorkomen en op welke manier ze worden beschermd.

- Soortenregister

Deze database geeft inhoudelijke informatie over Nederlandse planten- en diersoorten. Bij elke soort staat een uitgebreide beschrijving van onder meer verspreiding, biotoop en levenswijze.

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In deze databank vindt u informatie over waar Nederlandse planten- en diersoorten voorkomen. Deze is beschikbaar voor bedrijven en overheden. U kunt zich hiervoor aanmelden op de website van de Gegevensautoriteit natuur.

Zorgplicht flora en fauna

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat u nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen. De zorgplicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Bij beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Wet- en regelgeving

Om de in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen is de Flora en faunawet gemaakt. In de wet zijn een aantal verboden opgenomen. Van deze verboden kan alleen onder voorwaarden worden afgeweken. Hiervoor is vrijstelling of ontheffing mogelijk. Het verschilt wel per activiteit, verbodsbepaling of soort.

Verschil vrijstelling en ontheffing

Een vrijstelling is een uitzondering op een verbod. Deze geldt voor iedereen die aan de voorwaarden van de vrijstelling voldoet. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Kaderwet

De Flora- en faunawet is een 'kaderwet'. In de wet staan alleen algemene principes en

verantwoordelijkheden. De details zijn geregeld in een groot aantal algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen. Sommige bepalingen uit de Flora- en faunawet komen voort uit afspraken over biodiversiteit die op internationaal en Europees niveau zijn gemaakt. Zoals:

- Vogelrichtlijn > Europese richtlijn voor het behoud van de vogelstand.
- Habitatrichtlijn > Europese richtlijn voor de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

De bepalingen over soortenbescherming die in deze richtlijnen staan, zijn opgenomen in de Flora- en faunawet. Ook bepalingen van het CITES-verdrag staan in de Flora- en faunawet. Voor meer informatie hierover gaat u naar CITES.

Waar vindt u de wet- en regelgeving

Alle wet- en regelgeving rond de Flora- en faunawet is te vinden op Overheid.nl. Bij 'Wettechnische informatie' vindt u ook alle actuele informatie over afgeleide regelgeving en wijzigingen van de Flora- en faunawet.

Tabellen soorten Flora- en faunawet

In 3 tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (Ffwet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

Toelichting tabel I

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen

afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel II

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Toelichting tabel III

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn.

uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

- De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.